

Dětský domov Čeladná

Zpráva z návštěvy zařízení

Adresa zařízení:	Čeladná 87, 739 12 Čeladná
Zřizovatel:	Moravskoslezský kraj
Ředitel:	Mgr. Kateřina Surovíková
Typ zařízení:	Dětský domov
Kapacita:	46 lůžek
Datum návštěvy:	27. – 28. března 2017
Datum vydání zprávy:	11. října 2017
Návštěvu provedli:	Mgr. Katarína Haukvitzová, Mgr. Martin Ježek, Mgr. et Bc. Tereza Gajdušková, PhDr. Soňa Cpinová

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv

Obsah

Úvodní informace	4
A. Systematická návštěva a její cíl	4
B. Zpráva z návštěvy a vyjádření zařízení	4
C. Navržená opatření k nápravě	5
D. Informace o zařízení	6
E. Průběh návštěvy	6
Shrnutí	7
Umístění dítěte	8
1. Poučení dítěte při přijetí do Domova	8
2. Dostupnost informací o zařízení	9
Dítě v zařízení	11
3. Odborná práce s dětmi	11
4. Děti se závažnými poruchami chování	12
5. Program rozvoje osobnosti dítěte – PROD	13
6. Hodnocení dětí, ukládání opatření ve výchově	13
7. Stížnostní mechanismus	14
8. Kolektivní soužití	15
9. Týdenní program výchovně vzdělávací činnosti	16
10. Izolační místnost	16
Kontakt dítěte s rodinou	18
11. Podpora sourozeneckých vztahů	18
Personál	20
12. Školení, supervize	20
13. Noční vychovatelé	20
14. Tříštění odpovědnosti	21
15. Kroužek keramiky	21
Prostředí	22
16. Uzamykatelné skřínky	22
17. Školní jídelna	22
18. Vstup do zařízení	23

Úvodní informace

A. Systematická návštěva a její cíl

Na základě ustanovení § 1 odst. 3 a 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, vykonávám činnost národního preventivního mechanismu, v jehož rámci provádím systematické návštěvy míst (zařízení), v nichž se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě. Důvodem omezení na svobodě je rozhodnutí orgánu veřejné moci, nebo závislost osoby na poskytované péči. Cílem systematických návštěv je posílit ochranu osob omezených na svobodě před všemi formami špatného zacházení.¹ Dětské domovy představují zařízení ve smyslu § 1 odst. 4 písm. a) zákona o veřejném ochránci práv.

Návštěvy probíhají zásadně neohlášeně a jejich provedením zpravidla pověřuji pracovníky Kanceláře veřejného ochránce práv.² Pracovníky jsou právníci, psychologové, speciální pedagogové, etopedi a sociální pracovníci. Šetření spočívá v prohlídce zařízení, pozorování, rozhovorech s vedoucím, zaměstnanci a pacienty, studiu vnitřních předpisů zařízení a dokumentace včetně zdravotnické.³ Charakter návštěv je preventivní, s cílem působit do budoucna a zvyšovat standard poskytování péče v zařízeních ústavní výchovy a ochranné výchovy v České republice.

B. Zpráva z návštěvy a vyjádření zařízení⁴

Z každé systematické návštěvy pořizuji zprávu, jejíž součástí mohou být návrhy opatření k nápravě. Zpráva slouží k dialogu se zařízením a jako vodítko k prevenci nebo odstranění špatného zacházení. Zpráva nepopisuje praxi zařízení, která odpovídá dobrým standardům zacházení. Proto může působit negativním dojmem. Prosím čtenáře, aby zprávu četli s tímto vědomím a nepovažovali mé závěry za nedocenení náročné práce zařízení.

Zprávu zašlu zařízení a vyzvu je, aby se k mým zjištěním a navrženým opatřením otevřeně a s odůvodněním vyjádřilo. Jsem připravena zabývat se předloženými argumenty. Shledám-li vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů dostatečným, vyrozumím je o tom. Mohu si rovněž vyžádat doplňující vyjádření. Rozhodující je pak vysvětlení zjištěných pochybení,

1 Špatným zacházením se rozumí jednání, které nerespektuje lidskou důstojnost a dosahuje určitého stupně závažnosti (samo o sobě, nebo při kumulativním účinku jednotlivých zásahů). Ve zdravotnických zařízeních může mít špatné zacházení například podobu nezajištění bezpečí, nerespektování lidské důstojnosti, práva na soukromí, posilování závislosti na poskytované péči, nerespektování sociální autonomie, práva na spoluúčast při rozhodování o léčebném postupu, anebo podobu neodůvodněného používání omezovacích prostředků.

2 V souladu s § 25 odst. 6 zákona o veřejném ochránci práv.

3 V souladu s § 21a ve spojení s § 15 zákona o veřejném ochránci práv.

4 Vysvětluji postup, který plyne z § 21a odst. 3 a 4 zákona o veřejném ochránci práv.

doložení navržených opatření k nápravě či hodnověrný příslib jejich realizace. Neshledám-li vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů dostatečným, vyrozumím o tom nadřízený úřad (případně vládu, není-li nadřízeného úřadu), případně informuji veřejnost.⁵ Rovněž mohou přijet na kontrolní návštěvu.

Po ukončení vzájemné komunikace zprávu z návštěvy zařízení, včetně obdrženého vyjádření, anonymizuji (vyjma jmen osob pověřených vedením zařízení) a zveřejním na svých internetových stránkách v sekci <http://www.ochrance.cz/ochrana-osob-omezenych-na-svobode/>.⁶

C. Navržená opatření k nápravě

Navržená opatření k nápravě jsou zpravidla různá svou naléhavostí, náročností a dobou potřebnou k provedení. Při jejich formulaci navrhuji také termín realizace, přičemž očekávám, že zařízení jej buď respektuje, anebo odůvodněně navrhne jiný termín. Pro snazší orientaci poskytuji v závěru zprávy jejich přehled.

- **Bezodkladná opatření** je třeba provést zpravidla do 7 dnů od obdržení zprávy. Je-li jejich realizace náročná, je třeba je provést v nejkratší možné době. Za bezodkladná pokládám opatření, která považuji za naléhavá a přikládám jim velkou důležitost, anebo která považuji za objektivně snadno realizovatelná.
- **Opatření s delší lhůtou** je třeba provést ve stanovené lhůtě, zpravidla do jednoho, tří, šesti měsíců, jednoho roku.
- **Opatření s průběžným plněním** formuluji tam, kde je třeba zavést do praxe určitý pracovní postup nebo styl práce, nebo naopak něčeho se napříště zdržet. Očekávám, že se tak stane bezodkladně a bude se dbát na uplatňování do budoucna.

Očekávám, že zařízení ve vyjádření ke zprávě (1) sdělí, že opatření bylo realizováno a jak, nebo (2) kdy a jak se tak stane, nebo (3) navrhne jeho alternativu.

⁵ Tzv. sankční opatření, u kterých se postupuje obdobně podle § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

⁶ v souladu s § 23 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv

D. Informace o zařízení

Dětský domov a Školní jídelna, Čeladná 87, je příspěvkovou organizací Moravskoslezského kraje a je školským zařízením pro výkon ústavní výchovy ve smyslu zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ochranné a ústavní výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Deklarovaná kapacita zařízení je 46 lůžek v 6 rodinných skupinách po 8 dětech.

Součástí zařízení je školní jídelna s kapacitou 75 strážníků.

E. Průběh návštěvy

Návštěva proběhla ve dnech 27. – 28. března 2017 bez předchozího ohlášení. Ředitelka byl o návštěvě osobně informovaná při jejím zahájení. Bylo jí rovněž předáno pověření k provedení návštěvy a vyžádána potřebná dokumentace.

Návštěvu provedli právníci Kanceláře veřejného ochránce práv (dále jen „Kancelář“) Mgr. Katarína Haukvitzová, Mgr. Martin Ježek a Mgr. et Bc. Tereza Gajdušková. Na šetření se též podílela pověřená expertka z oboru speciální pedagogiky a psychologie PhDr. Soňa Cpinová.

Zaměstnanci Kanceláře hovořili se zaměstnanci zařízení (vychovateli a vychovatelkami, ředitelkou, sociální pracovníci) a s dětmi, které mají v zařízení nařízen výkon ústavní výchovy. Rovněž nahlíželi do dokumentace. Na místě zastižený personál poskytl veškerou součinnost, za což děkuji.

Shrnutí

Zpráva je obsáhlá, ale mým cílem byla její srozumitelnost, aby bylo možné o závěrech navázat se zařízením dialog. Jelikož zpráva obsahuje řadu zjištění a navazujících opatření, ráda bych některá z nich zdůraznila.

V první řadě bych chtěla vyzdvihnout přístup zařízení k podpoře dítěte v kontaktu s vnějším světem. To se týká jak dostupnosti internetu, volnočasových aktivit mimo domov, zapojení dětí do aktivit obce nebo do brigád, ale i volnosti dítěte při výběru školy. Zprávy nejsou sice koncipované tak, aby vyzdvihovaly dobrou praxi, ve shrnutí mám však za to, že pro to prostor je.

Slabší stránkou zařízení je však poskytování odborné péče, počínaje péčí výchovnou. Zařízení má náročnou skladbu dětí, a ač měli vychovatelé k dětem kladný vztah, ten sám o sobě nestačí. Jiný odborný personál (např. v podobě psychologa nebo etopeda) absentuje zcela, ačkoliv by měl v zařízení jistě své uplatnění.

V neposlední řadě bych chtěla v závěru zdůraznit, že zařízení sice formálně je rozděleno na rodinné skupiny, kolektivní soužití však zcela převládá. Společné stravování, slučování rodinných skupin nebo častější společné aktivity rodinných skupin zařízení se oddalují od rodinného modelu ústavní výchovy. To může být na škodu nejenom dětem, ale i celkovému soužití v zařízení.

Je potřeba závěrem zdůraznit, že děti jsou v zařízení na prvním místě. Proto věřím, že moje zpráva povede k přehodnocení zažitých postupů, bude podkladem pro uvolnění finančních prostředků pro další pracovní místa, a že navržená opatření budou pro zařízení výzvou, která povede ke zlepšení poskytované péče.

Umístění dítěte

1. Poučení dítěte při přijetí do Domova

V dokumentaci některých dětí (např. A. nebo B.) byl založen dokument nazvaný „Poučení dítěte při přijetí do dětského domova“ (dále jen „Poučení“). Dítě podpisem dokumentu stvrdilo, že:

- bylo seznámeno s vnitřním řádem a vnitřním řádem školní jídelny,
- bylo seznámeno se školním vzdělávacím programem,
- bylo seznámeno s pokyny pro bezpečnost a ochranu zdraví a požární ochranu,
- bylo seznámeno s organizací a režimem zařízení,
- bylo zařazeno do rodinné skupiny,
- mu bylo přiděleno lůžko, osobní skříňka a zajištěny osobní potřeby,
- bylo seznámeno s důležitými kontakty a adresami.

Poučení podepisuje kromě dítěte sociální pracovník a dále vychovatel. Dle kapitoly 2. 1. Vnitřního řádu zařízení „Postup při přijímání dětí do DD“ vychovatel ve službě, do jehož rodinné skupiny má být dítě umístěno, prokazatelně seznámí dítě s výše uvedenými dokumenty. Podepsané Poučení tak pravděpodobně slouží k prokázání tvrzeného splnění povinností vychovatele, stanovených mu Vnitřním řádem, případně k dostání povinnosti zařízení náležitě dítě informovat. S ohledem na obsah Poučení a znění kapitoly 2. 1 Vnitřního řádu je zřejmé, že poučení dítě podepisuje v den, kdy do zařízení nastupuje. Tak je tomu u dítěte B., ale nikoliv u dítěte A., jehož Poučení je datováno tři týdny po nástupu do zařízení. Poučení však nepodepisují všechny děti (pravděpodobně zařízení vychází z rozumové vyspělosti konkrétního dítěte). Je pak ale otázkou, jak zařízení informuje o chodu, právech a povinnostech mladší děti.

Mám za to, že Poučení plní pouze formální doložení, že stanoveným povinnostem vychovatele bylo učiněno za dost, ale fakticky nemá žádnou vypovídající hodnotu o tom, jaké informace byly dítěti poskytnuty. Samotný vnitřní řád, který má 44 stránek a školní vzdělávací program, který má 21 stran, jsou dokumenty, u kterých dítě prohlásilo, že se s nimi prokazatelně v citlivém okamžiku příchodu do zařízení seznámilo. Pokud k tomu skutečně došlo, je pak k zamyšlení, co si dítě z takového množství informací odneslo.

Dítě musí být náležitě informováno o chodu zařízení, na koho se může obracet, když bude potřebovat pomoc, potřebuje znát svá práva, povinnosti a důsledky jejich neplnění. Tyto informace mu ale mají být sděleny formou, které s ohledem na jeho věk porozumí. Dokumenty zařízení, které se přímo dítěte dotýkají, jako např. Vnitřní řád zařízení, má mít dítě vždy ve srozumitelné formě dostupné. To se dá vyřešit uzpůsobením dokumentů různým věkovým skupinám dětí a dostupností dokumentů na jednotlivých rodinných skupinách nebo i vyhotovením brožury pro starší děti a jejím předáním oproti podpisu, že danou brožuru dítě převzalo.

Opatření:

- 1) **zpřístupnit dětem různých věkových kategorií Vnitřní řád zařízení ve srozumitelné podobě (do 3 měsíců)**

2. Dostupnost informací o zařízení

Zařízení má své internetové stránky⁷. Kromě základních údajů o zařízení, kontaktů na některé pracovníky, informací o sponzorech a obsáhlé fotogalerii, jsou internetové stránky zařízení značně kapacitně nevyužité. Chybí informace o volných místech, zveřejnění základního dokumentu zařízení – Vnitřního řádu, čehož by mohli využít zejména rodiče dětí nebo zletilí, kteří chtějí zařízení požádat o dobrovolný pobyt⁸. Dále zařízení nezveřejňuje výroční zprávy, což není sice jeho povinností, nicméně tyto poskytují veřejnosti přehled o činnostech zařízení za určité časové období.

V této souvislosti zmiňuji dokument „Výzva k seznámení se s vnitřním řádem zařízení“ zasláný matce dětí C., D. a E., kterým sociální pracovnice matce připomíná, že se má možnost seznámit s Vnitřním řádem zařízení v kanceláři sociální pracovnice v pracovní dny od 8:00 hod. do 14:00 hod., nebo po telefonické domluvě v jiném vhodném termínu. O víkendu má matka možnost nahlédnout do Vnitřního řádu zařízení po předchozí domluvě a to u vychovatele dané rodinné skupiny. Poslední dostupné bydliště matky se nachází přibližně 2 hodiny jízdy vlakem/autobusem s několika přestupy. Pokud je záměrem zařízení seznámit rodiče s Vnitřním řádem, je vhodné se zamyslet, zda jeho zpřístupněním v kanceláři sociální pracovnice se toho docílí. Dále je důležitá i forma Vnitřního řádu, který jak jsem již uvedla má 44 stránek a nejedná se o lehce srozumitelný text. Ne všechno, co Vnitřní řád obsahuje, potřebuje rodič vědět. Mohl by být proto s Vnitřním řádem seznámen ve zjednodušené formě (souhrn podstatných informací pro rodiče) zveřejněné na internetových stránkách zařízení nebo jeho zasláním poštou nebo e-mailem.

Naproti tomu fotogalerie je na internetových stránkách rozsáhlejší. Návštěva nebyla zaměřena na ověřování, zda má zařízení souhlasy dětí (s přihlédnutím k jejich věku) se zveřejněním konkrétních fotografií na webových stránkách zařízení. Nicméně k obsahu fotogalerie mám výhrady. Ve fotogalerii z akce Letní rekreace na Macháči jsou zveřejněny fotky malých nezletilých dětí v plavkách. Ve fotogalerii z akce Šimon Hrubec – 30 pro Domov jsou fotky, které zaznamenávají předání dárkového šeku ředitelce zařízení. Na fotkách je malé dítě (cca ve věku do 3 let), které má předpokládám reprezentovat děti domova, ale spíše působí jako doplněk pro sponzora. I kdyby, že zařízení mělo příslušné souhlasy dětí nebo jejich zákonných zástupců s přihlédnutím k věku dítěte, zařízení má mít vždy na paměti ochranu soukromí a důstojnosti dětí a u každé fotky důkladně zvažovat, zda je vhodná ke zveřejnění.

⁷ www.ddceladna.cz

⁸ § 2 odst. 6 zákona o výkonu ústavní a ochranné výchovy.

Opatření

- 2) zveřejnit Vnitřní řád na stránkách zařízení (bezodkladně)**
- 3) zveřejnit aktuální volnou kapacitu zařízení (bezodkladně)**
- 4) zjednodušit Vnitřní řád pro rodiče formou zveřejnění „podstatných informací pro rodiče“ na internetových stránkách zařízení (bezodkladně)**
- 5) vždy mít souhlas dítěte (s přihlédnutím k jeho věku) se zveřejněním konkrétní fotografie (průběžně)**
- 6) důkladně zvažovat u každé fotky dítěte, zda je vhodná ke zveřejnění a zda je třeba ji zveřejňovat (průběžně)**

Dítě v zařízení

3. Odborná práce s dětmi

Vychovatelé a vychovatelky (dále jen „vychovatelé“) děti obecně znají a mají s nimi funkční a v některých případech i blízké vztahy, s dětmi ale neumí pracovat na jejich trápeních a traumatech.

Dítě F. (12 let) je v péči psychiatra a užívá psychiatrickou medikaci. Z psychologické zprávy Dětského diagnostického ústavu („DDÚ“) vyplývá, že se jedná o dítě s nedostatkem sebekontroly, je žádoucí systematická psychoterapeutická práce na sebekontrolě a frustrační toleranci. DDÚ doporučuje spolupracovat se školským psychologem a speciálním pedagogem. Pedagogicko-psychologická poradna doporučila pro dítě asistenta pedagoga. Ze zprávy psychiatra z ledna roku 2017 vyplývá, že dítě trpí enurézou, konstatováno zlepšení v chování a doporučeno pokračovat v terapii. Vychovatelka uvedla, že dítě je zatím zvladatelné, ale už začíná „vystrkovat růžky“. Dítě je sice v péči pedopsychiatřky, ale vychovatelka neuvedla konkrétní doporučení pro další práci s dítětem. K enuréze dítěte uvádí, se opakuje, ale prozatím se domluvili na nočním buzení a chození na WC. Dále vychovatelka sděluje, že se dítě v noci hodně bojí. Jako jeho terapii uvádí pedopsychiatrii, zaměstnání fotbalem, na který bude chodit. Co se týče asistenta ve škole, toho prozatím nemá, protože se do třídy začlenil dobře a učí se sám.

V některých případech byla trápení dětí podceňovaná. Příkladem je dítě G., které bylo do zařízení přemístěno z jiného dětského domova, kde došlo údajně k jeho znásilnění. Věc byla v době návštěvy v šetření policie. Dítě ubytovali na rodinnou skupinu spolu s jeho třemi mladšími sourozenci. V biologické rodině byla složitá situace. Dítě zastávalo péči o své sourozence, bylo fyzicky týráno otcem a matka byla alkoholička. Ve zprávě zařízení z března 2017 pro orgán sociálně-právní ochrany dětí, kterou vypracovali vychovatelé rodinné skupiny dítěte, vyplývá, že dítě je ze strany vychovatelů hodnocené poměrně negativně, resp. vyjma jeho citu pro umění a dovednosti malovat, neuvádí zpráva o dítěti nic pozitivního a staví dítě do role „toho problémového“. Ze zprávy nemocnice z prosince 2016 vyplývá, že se dítě dlouhodobě sebepoškozuje (to bylo i důvodem lékařského vyšetření), přičemž lékař doporučuje psychoterapeutické vedení u konkrétního lékaře s uvedením telefonického kontaktu, to vše je ve zprávě zdůrazněno tučně. V závěru zprávy klinického psychologa z března 2014 (odkaz na zprávu uveden ve zprávě z vyšetření SPC ze dne 7. 5. 2014) bylo uvedené, že dítě je emočně deprivované. Vychovatelka k dítěti uvedla, že o svém znásilnění povídá všem bez zábran, je možné se dítěte na toto téma i doptat. Speciální práce s dítětem, s ohledem na otevřenost dítěte, není vykonávána. Psychologa nebo psychoterapeuta vychovatelka nezvažovala, ale má k dispozici kontakt na psychoterapeuta, který byl uveden v lékařské zprávě v případě potřeby. O trestním řízení a jeho průběhu bližší informace neměla.

Z rozhovorů s vychovatelkami dále vyplynulo (a vypovídají o tom i některé zprávy zařízení vypracované pro orgán sociálně-právní ochrany dětí), že se ve své činnosti zaměřují zejména na adaptaci v zařízení, zařazení v kolektivu, školní prospěch, naučení samostatnosti a udržování osobní hygieny. O tom, jak děti zvládají své osobní problémy nebo jaké důsledky na ně v běžném životě a v jejich projevu mají jejich traumata, přehled často nemají. Pokud dítě trpí enurézou, nepracuje se na hledání a odstranění příčin, ale nastaví se režimové opatření. Jestliže je dítě smutné musí, o důvodech samo začít hovořit, což ale bývá často náročné i pro dospělého člověka,

Dalším nezanedbatelným aspektem je, že se v zařízení nepracuje s informacemi a doporučeními uvedenými ve zprávách jiných odborných pracovníků a chybí tak návaznost práce s dítětem a provázanost mezi výchovnou a jinou odbornou péčí. Jako příklad mohou sloužit i výše uvedené případy dětí, které však nejsou ojedinělé.

Na základě uvedeného mám za to, že v zařízení chybí systematický terapeutický přístup k dětem. Ten by měl být prováděn nejenom psychologem a etopedem, ale má začínat již u vychovatelů. Zařízení by se mělo zaměřit na nastavení funkčních individuálních terapeutických plánů a následnou cílenou práci s dětmi. V případě nedostatku odborných služeb je možné se s žádostí o odborné vedení obrátit na Dětský diagnostický ústav v Bohumíně.

Opatření

- 7) týmově spolupracovat s psychologem a etopedem v rámci péče o dítě, předávat si vzájemně relevantní informace (průběžně)**
- 8) využívat pomoc psychologa a etopeda v rámci přímé péče o dítě ke zvládnutí problematických situací (průběžně)**
- 9) nastavit individuální terapeutické plány a vést cílenou práci s dítětem (průběžně)**

4. Děti se závažnými poruchami chování

V zařízení je poměrně vysoký počet dětí s psychiatrickou diagnózou a dětí v péči pedopsychiatra. Dle sdělení ředitelky přibližně ¼ všech dětí užívají psychiatrickou medikaci. Jedná se o děti se závažnými poruchami chování ve smyslu § 10 odst. 1 vyhlášky, která provádí zákon o ústavní a ochranné výchově.⁹ Dle odst. 2 předmětného ustanovení by děti

⁹ § 10 odst. 1 vyhlášky č. 438/2006 Sb. kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů stanoví, se za děti se závažnými poruchami chování považují zejména:

- a) děti, které jsou v důsledku svého psychického oslabení závažně ohroženy ve svém vývoji,
- b) děti s poruchami pozornosti a soustředění, doprovázenými hyperaktivitou, které není možné zvládat běžnými výchovnými postupy a metodami,
- c) děti experimentující s návykovými látkami nebo drogově závislé.

se závažnými poruchami chování měly mít zajištěnou speciální pedagogickou a psychologickou péči. Tuto zařízení není schopné poskytnout pro nedostatek odborného personálu, ani ji v řadě případů nezajišťuje externě. Tyto děti jsou tak vychovateli zvládané spíše v důsledku užívané medikace, která částečně tlumí některé negativní projevy v jejich chování.

Opatření

- 10) intenzivně (ideálně formou trvalého pracovního poměru) spolupracovat s psychologem a etopedem tak, aby mohla být zajištěna řádná péče (průběžně)**

5. Program rozvoje osobnosti dítěte – PROD

Zařízení zpracovává u jednotlivých dětí PRODy, které každý půl rok vyhodnocuje. PRODy jsou zaznamenány v elektronickém systému zařízení EVIX, avšak bez podpisu dítěte. Není tak zřejmé, zda je dítě se svým PRODem srozuměno, zda se na jeho tvorbě podílí.

Z dokumentace dětí zaměstnanci Kanceláře zjistili, že PROD u některých dětí v EVIXu úplně chyběl (B., H.). Naproti tomu např. PROD dítěte I. uvádí, že „*nadále bude snaha o prohlubování vztahů se všemi členy primární rodiny*“, přitom dítě má oba rodiče zbavené rodičovské odpovědnosti pro nezáměr o děti a s bratry je v kontaktu hlavně prostřednictvím sociálních sítí. V části „*hodnocení výchovného programu*“ je dále uvedené, že „*není v žádném kontaktu se členy primární rodiny*“. Co se týká tématu „*práce s dítětem ve vztahu k jeho rodině*“ je tak z dokumentace dítěte patrné, že zápisy si protiřečí, nejsou logicky provázané a vyvolávají tak dojem pouhé formálnosti. PROD dítěte J. je zaměřen na jeho schopnosti zvládat školu, výchovně je bez problémů, přitom je zmíněno, že byl matkou alkoholičkou bit. Ohledně tohoto tématu chybí v dokumentaci jakékoli informace. Je tak otázkou, nakolik PROD je v zařízení funkčním nástrojem k systematické práci s dítětem, nebo nakolik je pouze formálním dokumentem.

Opatření

- 11) zaměřit se na vytvoření reálným potřebám odpovídajícího PRODy pro každé dítě (průběžně)**
- 12) zapojit dítě do tvorby PROD a prokazatelně ho s ním seznámit (průběžně)**

6. Hodnocení dětí, ukládání opatření ve výchově

Systém hodnocení dětí a ukládání opatření ve výchově je podrobně rozepsán v kapitole 5. 1. Vnitřního řádu zařízení a jeho příloze. Děti uvedly, že systému hodnocení rozumí, vědí, za co mohou dostat trest a za co odměnu. Taktéž uvedly, že se tresty udělují běžně, např. zákaz televize, dřívější večerka nebo snížení kapesného.

Udělené opatření ve výchově by mělo zařízení evidovat v EVIXu, nicméně jejich zaznamenání není důkladné, resp. absentuje, což potvrdili i samotní vychovatelé, kteří je ne vždy zaznamenají. Současně chybí podpis dítěte.

Co se týká samotného charakteru uložených opatření ve výchově, v záznamech dětí byly opatření jak negativní, tak pozitivní. V případě výchovného opatření formou snížení kapesného (dle záznamů v EVIXu) různé děti za stejný prohřešek mají kapesné strženo v různé výši (např. za nepořádek nebo napomenutí od třídního učitele). Je možné, že charakter provinění dětí odůvodňoval odlišný postup, v záznamech v EVIXu ale uveden nebyl.

Opatření:

- 13) sjednotit postup vychovatelů při ukládání opatření ve výchově při vzájemně srovnatelných prohřešcích dětí co do charakteru a závažnosti (bezodkladně)**
- 14) vést záznamy o uložených opatřeních ve výchově (průběžně)**
- 15) prokazatelně seznámit dítě s uloženým opatřením ve výchově (průběžně)**

7. Stížnostní mechanismus

Zařízení má schránku důvěry, která není označena. Na nástěnkách v rodinných skupinách je pro děti uveden kontakt na státní zástupkyni, ale není zde popsán stížnostní mechanismus uvnitř zařízení. Ten je obsažen v kapitole 5.8 Vnitřního řádu zařízení. Z rozhovorů s dětmi vyplynulo, že mají možnost vyjádřit svůj názor a stěžovat si. Z rozhovoru s ředitelkou vyplynulo, že dveře její kanceláře jsou dětem vždy otevřené. Nicméně chybí jakákoliv evidence stížností a ve stížnosti se řeší spíše neformálně. Na jedné straně to nemusí být v případě běžných provozních záležitostí na škodu, na druhé straně neformální způsob vyřizování stížností může vést u zásadních věcí k „zametání pod koberec“, ovlivnění dítěte a provizornímu řešení.

Vnitřní řád dále neobsahuje informaci, na koho se dítě může obrátit v případě, že jeho stížnosti ředitelka nevyhoví.

Vnitřní řád zařízení v kapitole 5. 8. stanoví, že svoboda projevu dítěte může podléhat určitým omezením stanovených zákonem.¹⁰ Vnitřní řád čerpá z Listiny základních práv a svobod, odkaz na Listinu však nedopadá na danou situaci. Svoboda projevu může být omezena pouze zákonem. Zákon o ochranné a ústavní výchově v § 20 odst. 1 písm. i) uvádí, že stížnosti, návrhy a žádosti dětí, pokud jsou adresována subjektům v zákoně uvedených, nepodléhají kontrole obsahu ze strany zařízení a musí být bez dalšího zařízením odeslána (nejpozději následující den). Zařízení tak nemá zákonné zmocnění do obsahu stížností, návrhů nebo žádostí dítěte (včetně těch, které jsou adresované přímo zařízení) jakkoliv zasahovat.

- 16) označit schránku důvěry (bezodkladně)**

¹⁰ Vnitřní řád v kapitole 5. 8. stanoví že, svoboda projevu dítěte „může podléhat určitým omezením, avšak tato omezení budou pouze taková, jaká stanoví zákon a jež jsou nutná: a) k respektování práv nebo pověsti jiných; b) k ochraně národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku, veřejného zdraví nebo morálky.

- 17) zavést funkční systém podávání stížností dětmi, na viditelné místo vyvěsit srozumitelnou informaci o právu stěžovat si, včetně postupu jak stížnost podat (do 3 měsíců)**
- 18) upravit vnitřní řád a vypustit odkaz o omezení svobody projevu dítěte (do 1 měsíce).**

8. Kolektivní soužití

Ze záznamů v sešitů vychovatelů nazvaném „Drbárna“, prostřednictvím kterého si vyměňují organizační informace (dále jen „Drbárna“) a dále z rozhovorů s dětmi zaměstnanci Kanceláře zjistili, že jednotlivé rodinné skupiny jsou běžně spojovány a děti přesouvány z jedné skupiny na druhou. Děti jsou v těchto situacích postaveny před hotovou věc, jsou zvyklé, že to tak v zařízení funguje. Je to důsledkem nedostatečného počtu vychovatelů, kdy v případech dovolených, nemocí a víkendů není možné chod rodinné skupiny řádně zajistit. Nicméně ze záznamů v Drbárně vyplývá, a potvrdil to i personál zařízení, že jedna rodinná skupina v zařízení již po delší dobu nefunguje řádně.

Rodinné skupiny měly v době návštěvy běžně otevřené dveře a děti byly zvyklé kdykoliv probíhat mezi skupinami. Nejmladší dítě v zařízení (dva roky), které nechodí do školky, je v dopoledních hodinách ve střídavé péči toho vychovatele, který má v danou dobu službu, bez ohledu na to do jaké rodinné skupiny dítě patří. Velká část aktivit v zařízení je společná pro všechny rodinné skupiny.

V současné době tak život dětí v zařízení připomíná spíše kolektivní soužití než běžnou domácnost.

Je potřeba si uvědomit, k čemu vlastně rozdělení do rodinných skupin slouží. Na jedné straně rozdělení dětí do menších skupin působí jako prevence proti stínovému životu v zařízení a umožňuje lepší kontrolu nežádoucích jevů jako např. šikana mezi dětmi v zařízení. Má sloužit ale i ke stabilizaci dítěte a má mu umožnit fungovat v prostředí podobajícím se běžné domácnosti. Jak běžná domácnost, tak i rodinná skupina v zařízení má mít vlastní rytmus a život a dítě má mít v ní své pevné místo.

Umožnit dětem se vzájemně navštěvovat je v pořádku, ale ani v běžné domácnosti si dítě nemůže vodit domů kamarády kdykoliv se mu zachce, zejména když děti i tak spolu mohou trávit dost času mimo rodinnou skupinu. Co se týče situací, kdy je rodinná skupina rozdělená pro nemoc nebo dovolenou vychovatele, zařízení má být připraveno tento personální výpadek vykrýt. Rozdělení rodinné skupiny nelze zcela vyloučit, ale nesmí být pravidlem, že děti se budou každou chvíli stěhovat na jinou rodinnou skupinu.

Opatření

- 19) zajistit dostatek personálu pro stabilní fungování proklamovaných šesti rodinných skupin, nebo odpovídajícím způsobem snížit kapacitu zařízení (do 6 měsíců)**
- 20) zaměřit se více na činnosti v rámci jednotlivých rodinných skupin (průběžně)**

- 21) upravit pravidla vzájemného navštěvování dětí na rodinných skupinách, zapojit do vytvoření těchto pravidel i děti (do 1 měsíce)**

9. Týdenní program výchovně vzdělávací činnosti

Na nástěnkách v rodinných skupinách byl vyvěšen „týdenní program výchovně vzdělávacích činností“, kdy se např. děti budou učit dějepis, přírodopis, budou sbírat kaštiny apod. V některých rodinných skupinách nebyl program aktuální (i půl roku starý), což nasvědčuje tomu, že se jedná o formální naplnění požadavku § 34 odst. 1 písm. c) zákona o ochranné a ústavní výchově¹¹ bez většího významu.

Chápu, že se zařízení snaží naplnit zákonný požadavek na povinně vedenou dokumentaci. Upřednostnila bych ale, kdyby mimo to, že se děti mají možnost podílet na jeho tvorbě z pohledu spolurozhodování o plánovaných činnostech, měly samy možnost např. vytvořit i jeho méně formální verzi na nástěnku ve skupině. Formální verze může být součástí dokumentace zařízení.

Opatření

- 22) aktuální týdenní program výchovně vzdělávacích činností zpřístupnit dětem neformálním způsobem a umožnit jim, ať na něm participují (průběžně).**

10. Izolační místnost

Zařízení má izolační místnost, resp. zdravotní izolaci. Izolační místnost je vybavená nábytkem (postel, stůl atd.), a nemá vlastní sociální zařízení.

Dle sdělení ředitelky izolační místnost slouží k pobytu dítěte po návratu z útěku a existuje-li podezření, že v průběhu útěku pobývalo ve společnosti lidí např. se žloutenkou nebo jinými nakažlivými nemocemi.

Dle sdělení pracovníků zařízení se dítě v místnosti nezamyká, tudíž se může pohybovat po celém zařízení, chodí na jídlo do jídelny, tudíž může přijít do kontaktu s dalšími dětmi v zařízení.

Dle kapitoly 8. 4. Vnitřního řádu o umístění dítěte na infekční izolaci rozhodne lékař, případně vychovatel.

Podle záznamů v Drbárně je izolační místnost využívána. Např. záznam z března 2017 uvádí, že v případě návratu dítěte z „výletu“ žádá vychovatelka umístit dítě na izolaci a bez dozoru ho nepouštět na rodinnou skupinu. Další záznam vychovatelky z února 2017 zmiňuje přestěhování dítěte na izolaci do odvolání po jeho návratu z útěku. Dále byl v Drbárně záznam z června 2016 o tom, že vychovatelé vrací klíček z izolace po dětech.

¹¹ Dle předmětného ustanovení je zařízení povinné v rámci dokumentace vést mimo jiné i týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti.

Jelikož se zaměstnancům Kanceláře nepodařilo mluvit s dětmi, které byly na izolační místnosti, nemám informace o faktickém průběhu izolace dětí. Nicméně z uvedených informací je zřejmé, že pokud by se děti mohly volně pohybovat po zařízení, navštěvovat jídelnu nebo využívat sociální zařízení a koupelnu společně s jinými lidmi, neplnila by izolace dětí svůj deklarovaný účel. Pokud se dítě jeví po návratu z útěku jako nemocné, je na místě vyhledat neprodleně lékaře, který o případné zdravotní izolaci dítěte rozhodne. Izolační místnost je strohá a neútulná, pobyt v ní působí spíše jako trest pro útekáře než preventivní opatření. Zařízení by se spíše mělo zaměřit na to, proč dítě ze zařízení uteklo a pomoci mu situaci zpracovat. Pobyt v izolaci dítěti návrat do zařízení neulehčuje.

Opatření:

- 23) ukončit užívání izolační místnosti pro děti po útěku, s výjimkou prokazatelně zdravotních důvodů (bezodkladně)**

Kontakt dítěte s rodinou

11. Podpora sourozeneckých vztahů

Sourozenci K. a L. jsou v zařízení od října 2016. Umístění jsou na 4. rodinné skupince. Dítě B. je v zařízení od září 2016 a je umístěno na 3. rodinné skupince. Dítě B. je polorodým sourozencem dětí K. a L., tuto informaci ale děti o sobě navzájem nemají. Jejich případné sestěhování na jednu skupinu je ovlivněno povahou dětí, které jsou temperamentnější a těžko zvladatelné. Současně v blízké době měl do zařízení přijít ještě jeden jejich sourozenec.

S ohledem na spisovou dokumentaci dětí a vyjádření vychovatelů, rozdělení dětí do různých rodinných skupin, je zařízením odůvodněno. Jako problematické však vnímám, že sourozenci, byť polorodí, o sobě nevědí. Ačkoliv je příběh dětí komplikovaný zejména s ohledem na selhání péče a nedostatku zájmu ze strany rodičů, dochází přístupem zařízení k zásahu do jejich práva na rodinný život. Informaci o vzájemných sourozeneckých vztazích je možné dětem postupnými kroky a šetrným přístupem předat a zároveň pomoc jim vztah navázat. Neboť to, zda a jak kvalitní vztah spolu děti navážou, bude z velké míry i odrazem přístupu zařízení k této situaci. Zařízení by se mělo na to zaměřit i s ohledem na příchod dalšího sourozence.

Dalším případem jsou sourozenci M., N. a O. Dítě M. je téměř o 6 let starší než jeho dvě sestry. Původně byli všichni umístěni na jednom pokoji. Z dokumentace dětí vyplynulo, že jsou na sobě celkem závislí, i když sourozenecké vztahy jsou v současné době poznamenány hádkami způsobenými dospíváním dětí. Na rodinné skupince je umístěna ještě jedna sourozenecká skupina, skládající naopak ze dvou chlapců a jedné dívky (následně přibyla ještě jedna starší sestra). Dívky tak byly sestěhovány na jeden pokoj a kluci na druhý. Dle sdělení vychovatelky to bylo preventivní bezpečnostní opatření (nebyla uvedena žádná negativní událost), nicméně následně uvedla, že dívku z druhé sourozenecké skupiny chtěli na rodinné skupince začlenit více mezi dívky. Ta samá situace nastala ve druhé sourozenecké skupince. Jelikož nebyly zaměstnancům Kanceláře sděleny žádné pádné argumenty (to že je bratr o 6 let starší, než sestry není důvodné riziko) nebo důvody (např. že by se dívky před bratrem s ohledem na věk dospívání styděly, nebo že žádost vzešla od některého ze sourozenců), které by uvedený postup odůvodňovaly, došlo tím nejenom k zásahu do rodinného života dětí, ale i k umělému rozdělení chlapců a dívek v rámci rodinné skupiny. To může vést i k nežádoucímu napětí, pokud děti k provedeným opatřením nemůžou vyjádřit, nejsou ztotožněné nebo s nimi nesouhlasí. Uvedené však neznamená, aby zařízení neprodleně opět sourozence bez dalšího sestěhovalo do společného pokoje, jelikož se jedná se o stav, který již delší dobu trvá, a děti s ním můžou být sžité. Citlivým přístupem se ale názor dětí na situaci může dát zjistit.

Opatření

24) podporovat sourozenecké vztahy (průběžně)

- 25) nerozdělovat sourozeneckou skupinu (být se tak děje pouze v rámci rodinné skupiny), pokud k tomu nejsou řádné důvody, případně žádost dětí. Vždy zjišťovat názor dítěte a věnovat mu náležitou pozornost (průběžně)**

Personál

12. Školení, supervize

Pracovníci zařízení se vzájemně informují o potřebách dětí prostřednictvím sešitu a nepravidelně se schází na poradách. Nepravidelně uvádím proto, neboť informace od vychovatelů se lišily (1x za měsíc, 1x za 3 měsíce, dle potřeby). Odborné vedení vychovatelů a konzultace problematických situací v zařízení nefunguje. Vychovatelé ani tuto potřebu nemají, svou práci z jejich pohledu zvládají.

S ohledem na zjištění z návštěvy ohledně odborné péče je zřejmé, že vychovatelé nemají nad svou prací nadhled, resp. pracují v „zajetých kolejkách“. Problémy dětí řeší intuitivně. Chybí systém kontroly jejich práce a odborné usměrnění. Zařízení nepracuje pod supervizí.

Opatření:

- 26) formou odborných školení obnovovat jejich znalosti a prohlubovat vzdělání vychovatelů. Zvážit zařazení do vzdělání vychovatelů i absolvování psychoterapeutických kurzů (průběžně)**
- 27) rozšířit vzájemnou komunikaci pedagogických pracovníků o profesionální pravidelnou intervizi pracovníků ve vztahu k dětem, které jsou v psychiatrické péči (do 3 měsíců)**
- 28) zavést častější pravidelné porady všech odborných pracovníků, tak aby výměna informací neprobíhala z větší části pouze prostřednictvím různých sešitů nebo EVIXu (průběžně)**
- 29) zavést efektivní systém kontroly práce vychovatelů (bezodkladně)**

13. Noční vychovatelé

V zařízení je 6 samostatných rodinných skupin, z toho jedna skupina je zcela na opačné straně zařízení než zbylých 5 a je poměrně izolovaná. Kapacita je 46 dětí a věková skupina je zaměřená na děti do 19 let. V době návštěvy byly v zařízení děti téměř všech věkových kategorií (nejmladší mělo dva roky), přičemž rodinné skupiny byly věkově různorodé.

Rodinné skupiny jsou umístěny v samostatných bytových jednotkách ve dvoupodlažní budově. V noci mají službu na celé zařízení pouze dva vychovatelé. Záznam z 10. března 2017 uvedený v Drbárně přitom jednoznačně hovoří o tom, že v noci měla službu na celý domov pouze jedna vychovatelka. Ta v záznamu uvádí, že s ohledem na noční neklid malých dětí ze 4. rodinné skupiny odmítá další noční službu sloužit sama a žádá posilu. Již dva vychovatelé na noční službu jsou z pohledu počtu dětí a rozložení budovy zcela nedostačující a značně podceňující různá rizika, služba pouze jednoho hraničí se zanedbáním náležitého dohledu a péče.

K zajištění náležité péče a dohledu by měl být na každou rodinnou skupinu jeden noční vychovatel.

Opatření

30) zajistit odpovídající počet nočních vychovatelů (bezodkladně)

14. Tříštění odpovědnosti

Z rozhovoru s vychovatelkou vyplynulo, že na akce zařízení nebo rodinné skupiny bere i své vlastní děti, a to i tehdy, když na akci sama působí jako vychovatelka a je tudíž fakticky v práci. Uvedla, že děti ze zařízení tak alespoň mohou vidět, i jak se ona sama chová ke svým dětem.

Nemám nic proti tomu, pokud se účastní akcí zařízení i děti vychovatelů a děje se tak v jejich soukromém čase. Pokud jsou však na akci v roli vychovatele, tj. „v práci“, mají mít na mysli, že nesou odpovědnost za děti v zařízení a jsou povinni dbát náležitého dohledu. Současně pracovní doba je doba, kdy jejich výhradní pozornost má být věnována především dětem ze zařízení. Neformuluji však v této oblasti opatření a ponechávám na zařízení, aby si samo zvolilo přístup k této věci.

15. Kroužek keramiky

V zařízení je keramická dílna, kterou vede vychovatelka z první rodinné skupiny. V době systematické návštěvy byly v době návratu dětí ze školy dvě vychovatelky v dílně bez dětí a malovaly hrníčky (příprava na Velikonoční svátky a prodej hrnků dětmi). Chápu zanícení pro rukodělné činnosti, avšak tyto by měly být v zařízení primárně pro děti. Pokud si děti nevyrobí hrníčky, nebudou moct žádné prodávat, s tím jsou děti jistě srozuměny. Čas, který však mohl být věnován ze strany vychovatelek dětem po příchodu ze školy, byl věnován činnosti, o kterou děti zájem v ten moment nejevily. U každé činnosti je potřeba si předem zvážit, zda nadšení vychovatele sdílejí i děti a jak moc se děti přizpůsobují vychovateli.

Prostředí

16. Uzamykatelné skřínky

Děti mají k dispozici uzamykatelné skřínky, ale o klíče si musí říct. Ředitelka k tomu uvedla, že pokud dítě klíč chce, tak si o něj řekne, jinak ho nedostane.

Dle kapitoly 2. 1 Vnitřního řádu „Postup při přijímání dětí do DD“ je dítěti při příjmu do zařízení přidělena osobní skříňka. Klíč by měl být dítěti (s přihlédnutím k jeho věku) vydáván spolu s přidělením skřínky, s možností jeho uložení u vychovatele, pro případ, že klíč od skřínky dítě nechce nebo nepotřebuje. Podmiňováním vydání klíče přímou žádostí dítěte se může stát, že dítě si o klíč vůbec neřekne, nebo bude mít za to, že k jeho skřínce klíč není.

Opatření

- 31) nabízet klíč dítěti spolu s přidělením osobní skřínky. Nepodmiňovat vydání klíče žádostí dítěte (průběžně)**

17. Školní jídelna

Rodinné skupiny jsou dispozičně samostatné bytové jednotky vybavené mimo jiné i kompletně zařízenou kuchyní.

Dle kapitoly 4.5 Vnitřního řádu je dětem v zařízení poskytována strava 5x denně, dětem nad 15 let je podávána druhá večeře. Zařízení má vlastní kuchyň s jídelnou. Kuchyňky na rodinných skupinách slouží dětem k přípravě občerstvení a k výuce vaření (příprava sobotní večeře a víkendové celodenní stravování v době hlavních prázdnin). Doba stravování je stanovena vnitřním řádem.

Kontrolou lednic v průběhu návštěvy bylo zjištěno, že v nich jídlo téměř nebylo, nebo bylo koupeno některým z dětí za jeho vlastní prostředky. Příležitostně v kuchyni byla např. mouka, zamražené máslo nebo margarín. Vybavení kuchyň v rodinných skupinkách v zásadě odpovídá nastavenému systému stravování ve školní jídelně.

Snídaně se podává v čase od 06:50 hod. do 07:10 hod. ve školní jídelně. Po příchodu dětí ze školy se podává oběd v jídelně v čase od 12:30 hod. do 14:30 hod. Večeře probíhá v čase od 18:00 hod. do 18:30 hod. ve školní jídelně.

Organizace stravování v zařízení je rovněž jedním z prostředků, jak lze napomoci k tomu, aby prostředí dětského domova bylo pro dítě více běžnou domácností než ústavním zařízením. Usedání rodiny ke společnému jídlu je často nejenom společenským rituálem v rodinách, ale i stabilizačním prvkem pro dítě. Nemělo by být proto podceňováno, zejména když rodinné skupinky jsou tomu svým vybavením zcela uzpůsobeny. Lze si např. představit, že když přijde dítě ze školy, čeká na něj vychovatel s obědem (např. přeneseným z jídelny) a při té příležitosti se může zeptat, jak se dítě v průběhu dne mělo. Co se týče snídaní a večeří, mělo by být samozřejmé, že probíhají na rodinných skupinkách, nic tomu nebrání.

Společná příprava jídla slouží nejenom jako příprava dětí do života, ale zároveň může utužovat rodinnou skupinku a umožní dítěti podílet se na sestavení jídelníčku. Naopak stravování v jídelně působí značně neosobně, nedává dítěti příliš na výběr, co se týče skladby jídla a přispívá ke kolektivnímu soužití.

Co se týče organizace stravování z pohledu času, mám za to, že pokud je večeře nejpozději v 18:30 hod. (do snídaně zůstává 12,5 hodiny), je dost možné, že dítě dostane v průběhu večera ještě hlad a pokud nebude mít alespoň 15 let, nemá nárok na druhou večeři. Dle sdělení dětí jim většinou zůstane jídlo z odpolední svačiny (která je podávána od 15:00 hod. do 15:30 hod.), tudíž pokud dostanou hlad, dojedí svačinu. Jídlem se nemá plýtvat. Mám však za to, že dítě by mělo dostat najíst, pokud má hlad, bez ohledu na to, zda má 15 let nebo zda něco zůstalo z odpolední svačiny. Kuchyň každé rodinné skupinky by měla být proto vybavena takovými potravinami, aby v případě hladu dítěte mohl na vzniklou situaci vychovatel pružně reagovat.

Opatření

- 32) využívat kuchyně na rodinných skupinách k přípravě pokrmů a ke stravování dětí i během pracovního týdne (průběžně)**
- 33) vybavit kuchyně na rodinných skupinkách potravinami pro případ hladu dětí v období od 18:30 hod. do 07:00 hod. (bezodkladně)**
- 34) umožnit dětem více se podílet na sestavování jídelníčku (průběžně)**

18. Vstup do zařízení

Na stránkách zařízení je uvedené, že se jedná školní o zařízení s nepřetržitým provozem. Zaměstnanci zkoušeli za účelem vstupu do zařízení opakovaně telefonovat na kontaktní telefonní číslo (jedno pro všechny zaměstnance zařízení) uvedené na jeho stránkách v době návštěvy, ale telefon v průběhu téměř dvou hodin nikdo nezvedal.

Opatření

- 35) zajistit, aby telefonní číslo na stránkách zařízení bylo funkční ve smyslu, že bude možné se prostřednictvím něj do zařízení dovolat (průběžně)**

Přehled opatření k nápravě

Bezodkladně	<ul style="list-style-type: none">• zveřejnit Vnitřní řád na stránkách zařízení (opatření č. 2)• zveřejnit aktuální volnou kapacitu zařízení (opatření č. 3)• zjednodušit Vnitřní řád pro rodiče formou zveřejnění „podstatných informací pro rodiče“ na internetových stránkách zařízení (opatření č. 4)• sjednotit postup vychovatelů při ukládání opatření ve výchově při vzájemně srovnatelných prohřešcích dětí co do charakteru a závažnosti (opatření č. 13)• označit schránku důvěry (opatření č. 16)• ukončit užívání izolační místnosti pro děti po útěku, s výjimkou prokazatelně zdravotních důvodů (opatření č. 23)• zavést efektivní systém kontroly práce vychovatelů (opatření č. 29)• zajistit odpovídající počet nočních vychovatelů (opatření č. 30)• vybavit kuchyně na rodinných skupinkách potravinami pro případ hladu dětí v období od 18:30 hod. do 07:00 hod. (opatření č. 33)
Do 1 měsíce	<ul style="list-style-type: none">• upravit vnitřní řád a vypustit odkaz o omezení svobody projevu dítěte (opatření č. 18).• upravit pravidla vzájemného navštěvování dětí na rodinných skupinách, zapojit do vytvoření těchto pravidel i děti (opatření č. 21)
Do 3 měsíců	<ul style="list-style-type: none">• zpřístupnit dětem různých věkových kategorií Vnitřní řád zařízení ve srozumitelné podobě (opatření č. 1)• zavést funkční systém podávání stížností dětmi, na viditelné místo vyvěsit srozumitelnou informaci o právu stěžovat si, včetně postupu jak stížnost podat (opatření č. 17)• rozšířit vzájemnou komunikaci pedagogických pracovníků o profesionální pravidelnou intervizi pracovníků ve vztahu k dětem, které jsou v psychiatrické péči (opatření č. 27)
Do 6 měsíců	<ul style="list-style-type: none">• zajistit dostatek personálu pro stabilní fungování proklamovaných šesti rodinných skupin, nebo odpovídajícím způsobem snížit kapacitu zařízení (opatření č. 19)
Průběžně	<ul style="list-style-type: none">• vždy mít souhlas dítěte (s přihlédnutím k jeho věku) se zveřejněním konkrétní fotografie (opatření č. 5)• důkladně zvažovat u každé fotky dítěte, zda je vhodná ke zveřejnění a zda je třeba ji zveřejňovat (opatření č. 6)• týmově spolupracovat s psychologem a etopedem v rámci péče o dítě, předávat si vzájemně relevantní informace (opatření č. 7)• využívat pomoc psychologa a etopeda v rámci přímé péče o dítě ke zvládnutí problematických situací (opatření č. 8)

- nastavit individuální terapeutické plány a vést cílenou práci s dítětem (opatření č. 9)
- intenzivně (ideálně formou trvalého pracovního poměru) spolupracovat s psychologem a etopedem tak, aby mohla být zajištěna řádná péče (opatření č. 10)
- zaměřit se na vytvoření reálným potřebám odpovídajícího PRODu pro každé dítě (opatření č. 11)
- zapojit dítě do tvorby PROD a prokazatelně ho s ním seznámit (opatření č. 12)
- vést záznamy o uložených opatřeních ve výchově (opatření č. 14)
- prokazatelně seznámit dítě s uloženým opatřením ve výchově (opatření č. 15)
- zaměřit se více na činnosti v rámci jednotlivých rodinných skupin (opatření č. 20)
- aktuální týdenní program výchovně vzdělávacích činností zpřístupnit dětem neformálním způsobem a umožnit jim, ať na něm participují (opatření č. 22).
- podporovat sourozenecké vztahy (opatření č. 24)
- nerozdělovat sourozeneckou skupinu (byť se tak děje pouze v rámci rodinné skupiny), pokud k tomu nejsou řádné důvody, případně žádost dětí. Vždy zjišťovat názor dítěte a věnovat mu náležitou pozornost (opatření č. 25)
- formou odborných školení obnovovat jejich znalosti a prohlubovat vzdělání vychovatelů. Zvážit zařazení do vzdělání vychovatelů i absolvování psychoterapeutických kurzů (opatření č. 26)
- zavést častější pravidelné porady všech odborných pracovníků, tak aby výměna informací neprobíhala z větší části pouze prostřednictvím různých sešitů nebo EVIXu (opatření č. 28)
- nabízet klíč dítěti spolu s přidělením osobní skříňky. Nepodmiňovat vydání klíče žádostí dítěte (opatření č. 31)
- využívat kuchyně na rodinných skupinách k přípravě pokrmů a ke stravování dětí i během pracovního týdne (opatření č. 32)
- umožnit dětem více se podílet na sestavování jídelníčku (opatření č. 34)
- zajistit, aby telefonní číslo na stránkách zařízení bylo funkční ve smyslu, že bude možné se prostřednictvím něj do zařízení dovolat (opatření č. 35)